Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 4 februari 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Utrikesdepartementet.

1:o) **Avlöningar.** I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t, under åberopande av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden, föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 1—5) att

dels godkänna av t. f. departementschefen förordad personalförteckning för utrikesdepartementet;

dels godkänna av t. f. departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39;

dels ock till Utrikesdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 650,000 kronor.

T. f. departementschefen har till en början framhållit, att utrikesdepartementets för renskrift, vissa arkivgöromål och därmed jämställda sysslor avsedda kvinnliga personal omfattade dels å gällande förteckning över tjänstemän å ordinarie stat uppförda sex kansliskrivare (lönegraden B 11) och nio kanslibiträden (B 7), dels omkring 40 befattningshavare, avlönade av anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m. Då behovet av kvinnliga befattningshavare av denna kategori befunnits vara tämligen konstant, måste enligt t. f. departementschefens mening proportionen mellan antalet ordinarie och icke-ordinarie befattningar, 15 mot omkring 40, betecknas såsom föga lämplig. T. f. departementschefen har därför ansett sig böra föreslå, att ytterligare tre ordinarie befattningar som kansliskrivare och sju som kanslibiträden måtte uppföras å departementets stat, mot det att motsvarande antal extra ordinarie tjänster indroges. Enligt gällande grunder för anslagsberäkningen skulle för detta ändamål anslagsposten Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat böra ökas från 407,500 kronor med 33,700 kronor till 441,200 kronor och under anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m. delposten Grundavlöningar m. m. minskas från 91,600 kronor med 25,500 kronor till 66,100 kronor. Förslaget avsåge således icke någon ökning av det sammanlagda antalet biträden, ej heller

någon ändring av biträdenas lönegradsplacering utan endast överförande av visst antal befattningshavare från extra ordinarie till ordinarie anställning inom samma grad.

Med hänsyn till att den förslagsvis anvisade delposten till avlöningsförhöjningar m. m. åt övrig icke-ordinarie personal, 4,000 kronor, under senare år överskridits i en utsträckning, som givit vid handen, att oavsett nu föreslagen minskning av antalet extra ordinarie befattningar en ökning av delpostens belopp vore erforderlig, har t. f. departementschefen föreslagit en höjning av densamma med 1,000 kronor till 5,000 kronor.

T. f. departementschefen har erinrat därom, att Kungl. Maj:t plägat årligen till chefen för utrikesdepartementets pressbyrå anvisa visst bidrag, att av denne befattningshavare utan redovisningsskyldighet användas för täckande av de med hans ställning förbundna omfattande representationskostnaderna. Detta bidrag hade alltsedan budgetåret 1933/34 utgått med 6,000 kronor årligen och anvisats av anslaget till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige. Mot bakgrunden av förhållandena i andra länder och av våra egna erfarenheter har t. f. departementschefen ansett, att behovet av ett särskilt tillskott till pressbyråchefens lön borde betraktas såsom permanent och att vid anslagsberäkningen alltjämt ett belopp av 6,000 kronor borde avses för ändamålet. T. f. departementschefen har emellertid funnit lämpligast, att detta tillskott framdeles icke utginge som ett av Kungl. Maj:t för varje år särskilt anvisat bidrag utan av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställdes såsom en till befattningens innehavare utgående löneförmån. Beloppet syntes därför enligt t. f. departementschefens mening böra såsom representationsbidrag till chefen för pressbyrån inräknas i anslagsposten Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän.

Med hänsyn till att utvecklingen under de senaste åren av de internationella förbindelserna och det nordiska samarbetet ställt ständigt ökade krav på ministern för utrikes ärendena i fråga om representation, har, framhåller t. f. departementschefen, det representationsbidrag å 10,000 kronor, som för närvarande utginge, också sedan länge visat sig vara otillräckligt. T. f. departementschefen har därför funnit sig böra föreslå en ökning av detta bidrag till 20,000 kronor.

Anslagsposten till särskilda löneförmåner har således föreslagits till höjning från 48,000 kronor med (6,000 + 10,000 =) 16,000 kronor till 64,000 kronor.

De under förevarande punkt framlagda förslagen innebära en höjning av förevarande anslag med 25,200 kronor.

Utskottet. Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att det till ministern för utrikes ärendena utgående representationsbidraget ökas med 10,000 kronor och således bestämmes till 20,000 kronor. Då utskottet ej heller i övrigt haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesdepartementet:

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad.
Tjänstemän å ordinarie stat:	
A. Diplomatisk eller konsulär personal.	
1 sändebud såsom kabinettssekreterare	A 3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	A 2
8 byråchefer	B 30
7 förste sekreterare	B 26
6 andre sekreterare	B 21
3 förste kanslister eller kanslister	B 16 eller B 12
B. Övrig personal.	
1 kansliråd och chef för arkivet	B 30
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
1 revisor	B 21
9 kansliskrivare	B 11
16 kanslibiträden	B 7
1 förste expeditionsvakt	B 7
9 expeditionsvakter	B 5
Tjänstemän å övergångsstat:	
A. Diplomatisk eller konsulär personal.	
1 legationsråd	B 30
1 byråsekreterare	B 21
B. Övrig personal.	
1 förste arkivarie	B 24
Tjänsteman å extra stat:	
1 förste sekreterare	B 26 ;

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.	Kronor.
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	30,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	441,200

		Kronor.
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis*		26,800
4. Avlöning till en tjänsteman å extra stat, *förslagsvis*		8,900
5. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t		8,000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m.:	Kronor.	
a. Grundavlöningar m. m.	66,100	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	5,000	71,100
7. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän (däruti inbegripet representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena med 20,000 kronor), *förslagsvis*		64,000
	Summa kronor	650,000;

c) till *Utrikesdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 650,000 kronor.

2:o) **Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 5) och under erinran, att motsvarande anslag för innevarande budgetår uppförts med 260,000 kronor, i vilket belopp inbegripits en engångskostnad av 40,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrikesdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 220,000 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

3:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Personal å ordinarie och å extra stat m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 5—24) att

dels godkänna av t. f. departementschefen förordad förteckning över personalen å ordinarie och å extra stat vid beskickningar och konsulat;

dels godkänna av t. f. departementschefen förordad avlöningsstat för beskickningar och konsulat: personal å ordinarie och å extra stat m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39;

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Personal å ordinarie och å extra stat m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,556,800 kronor.

I fråga om vår diplomatiska representation i Grekland har t. f. departementschefen erinrat därom, att densamma omhänderhades av sändebudet i Ankara och att sedan år 1935 en underordnad tjänsteman placerats i

Athén med uppdrag att vara chargé d'affaires under de tider, då sändebudet icke vistades därstädes. Denne befattningshavare, som är placerad över stat, har ställt sig till förfogande utan anspråk på annan ersättning än bidrag till kostnaderna för kontorslokal, renskrift m. m. Behovet av en permanent diplomatisk representation i Grekland har emellertid vid flera tillfällen vitsordats bland annat i uttalanden av kommerskollegium ävensom av Sveriges allmänna exportförening och andra näringsorganisationer. Med hänsyn i främsta rummet till omfattningen av vårt näringslivs intressen i Grekland har t. f. departementschefen ansett, att en permanent diplomatisk representation i Grekland icke utan verklig olägenhet kunde undvaras. T. f. departementschefen har därför funnit sig böra föreslå, att till beskickningen i Ankara och Athén knötes en legationsrådsbefattning i lönegraden B 30, vars innehavare skulle permanent tjänstgöra i Athén och fungera som t. f. chargé d'affaires under de tider, då sändebudet vistades på sin huvudsakliga post i Ankara. Kostnaden för en dylik befattning skulle bliva 11,100 kronor i lön och 12,000 kronor i ortstillägg, tillhopa 23,100 kronor. Då emellertid den nuvarande provisoriska representationen i Grekland nödvändiggjorde en utgift, som skulle bortfalla efter upprättandet av en lönad befattning, nämligen i form av ett kontorskostnadsbidrag av omkring 10,000 kronor till t. f. chargé d'affaires i hans egenskap av olönad vicekonsul, reducerades den kostnadsökning, som den föreslagna anordningen skulle föranleda, till 13,100 kronor.

I Danzig, som ur statsrättslig synpunkt är en självständig enhet, har Sverige av ålder varit representerat av ett olönat konsulat och ett sådant upprättades år 1928 även i Gdynia, som ligger på polskt territorium. Då den siste olönade konsuln i Danzig år 1936 avgick, beslöt Kungl. Maj:t att såsom en provisorisk åtgärd förordna kanslisten vid beskickningen i Warszawa att upprätthålla det olönade konsulatet. Kommerskollegium och ett flertal näringssammanslutningar hava med hänsyn till den betydande svenska sjöfarten å Danzig och Gdynia funnit starka skäl föreligga för inrättandet av lönad konsulär representation inom dessa städers hamnkomplex. T. f. departementschefen har funnit behovet av en dylik representation vitsordat och fördenskull föreslagit upprättande av en befattning såsom konsul, tjänsteman i lönegraden B 30. Då ovisshet ännu rådde beträffande frågan, i vilkendera av de båda hamnarna konsulatet för framtiden borde vara beläget, har t. f. departementschefen hemställt, att det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om konsulatets placering i Danzig eller Gdynia. Upprättandet av den ifrågasatta konsulsbefattningen skulle medföra en ökning av förevarande anslag med 11,100 kronor, motsvarande lön i lönegraden B 30, samt 10,000 kronor i ortstillägg, tillhopa 21,100 kronor. Till det olönade konsulatet i Danzig utginge för närvarande av anslaget till ersättningar åt olönade konsuler ett kontorskostnadsbidrag av omkring 8,000 kronor, vilket skulle indragas. De anslag, som i stället komme att belastas med konsulatets ämbetsutgifter av olika slag, behövde icke med anledning härav undergå särskild höjning.

T. f. departementschefen har framhållit, att samtliga fyra sändebud i Syd-

och Mellanamerika — de i Buenos Aires, Lima, Rio de Janeiro och Mexico — saknade varje biträde av tjänstemän i mellangraderna. Det syntes t. f. departementschefen därför i hög grad påkallat, att åtminstone en andre legationssekreterarebefattning på extra stat upprättades för placering i Syd- och Mellanamerika. Den sammanlagda kostnaden för befattningen i fråga skulle omfatta lön, 6,800 kronor, jämte ortstillägg, 6,800 kronor, eller tillhopa 13,600 kronor.

T. f. departementschefen har vidare framhållit, att, därest ett för riksdagen framlagt förslag om inköp av fastighet för beskickningen i Bukarest vunne bifall, omreglering borde ske av det därvarande sändebudets ortstilllägg. Detta ortstillägg, som för närvarande utginge med 15,800 kronor, borde enligt t. f. departementschefens mening kunna sänkas med 5,000 kronor. Emellertid tillkomme kostnader för uppvärmning och belysning av fastigheten i fråga, vilka av t. f. departementschefen beräknats till 2,000 kronor för år.

Med erinran om 1937 års riksdags beslut om inköp av konsulatfastighet i Reykjavik har t. f. departementschefen föreslagit, att det till befattningens innehavare tidigare utgående ortstillägget å 8,800 kronor borde kunna sänkas till 7,400 kronor men att å andra sidan generalkonsuln tillerkändes ett bidrag av 2,000 kronor för byggnadens uppvärmning och belysning.

Den allmänna prisstegringen, som under det senaste året kunnat förmärkas och i åtskilliga länder medfört en verkligt kännbar höjning av levnadskostnaderna, har föranlett t. f. departementschefen att hemställa om höjning med 10,000 kronor av delposten till extra ortstillägg åt ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän.

Ett bifall till de under förevarande punkt framställda förslagen skulle medföra en höjning av anslaget med 66,400 kronor.

Utskottet. Med förmälan att utskottet i särskilt utlåtande denna dag tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om inköp av fastighet för beskickningen i Bukarest, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t i skilda avseenden under förevarande punkt föreslagit, hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande förteckning över personal å ordinarie och å extra stat vid beskickningar och konsulat:

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad.
Tjänstemän å ordinarie stat:	
11 sändebud	A 3
15 sändebud	A 2
8 generalkonsuler	A 2
8 legationsråd	B 30
3 handelsråd	B 30

Befattning.	Lönegrad.
7 konsuler	B 30
14 förste legationssekreterare eller vicekonsuler	B 26
7 andre legationssekreterare eller andre vicekonsuler	B 21
20 förste kanslister eller kanslister	B 16 eller B 12

Tjänstemän å extra stat:

1 sändebud	A 2
1 legationsråd	B 30
2 förste legationssekreterare eller vicekonsuler	B 26
2 andre legationssekreterare eller andre vicekonsuler	B 21 ;

b) godkänna följande avlöningsstat för beskickningar och konsulat: personal å ordinarie och å extra stat m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

			Kronor.
1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*			989,000
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis*			56,200
3. Expektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*			75,000
4. Avlöning till en e. o. kanslist, *förslagsvis*			5,300
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:			
a. Ortstillägg:	Kronor.		
Ortstillägg åt personal å ordinarie stat	940,700		
Ortstillägg åt icke-ordinarie tjänstemän	75,500		
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister å ordinarie stat	7,000		
Tillägg till ortstillägg åt en e. o. kanslist	1,000		
Extra ortstillägg åt ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	360,000	1,384,200	
b. Ersättning för uppvärmning och belysning		46,900	
c. Provisoriskt lönetillägg, *förslagsvis*		200	1,431,300
		Summa kronor	2,556,800;

c) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Personal å ordinarie och å extra stat m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2,556,800 kronor.

4:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 24) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

5:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Handelsattachéer.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 24), som innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Handelsattachéer* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 38,500 kronor.

6:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 24—26) att

dels godkänna av t. f. departementschefen förordad avlöningsstat för pressattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39;

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 102,100 kronor.

För här avsett ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 102,100 kronor, eller samma belopp som det av Kungl. Maj:t för nästa budgetår beräknade. Enligt den för anslaget gällande avlöningsstaten avses 25,000 kronor till arvode, 74,100 kronor till grundavlöningar m. m., 2,100 kronor till avlöningsförhöjningar m. m. samt 900 kronor till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän.

T. f. departementschefen har meddelat, att med de för av anslaget avlönade tjänstemän fastställda lönerna och ortstilläggen anslaget för närvarande helt toges i anspråk, och att någon marginal för höjning av löneförmånerna icke förelåge, frånsett de jämlikt vederbörande författning automatiskt inträdande uppflyttningarna i högre löneklass. Ehuru det icke för närvarande avsåges att föreslå någon ökning av löneförmånerna till ifrågavarande personal, syntes det otillfredsställande, att i fall av väsentlig höjning av levnadskostnadsnivån på pressattachéernas anställningsorter varje möjlighet saknades att bereda kompensation härför. Dylika höjningar vore nämligen ingalunda uteslutna, tvärtom hade erfarenheten visat, att för tjänstemännen synnerligen besvärande prisstegringar ofta kunde uppkomma helt oväntat, ej sällan föranledda av regeringsåtgärder med statsfinansiella eller handelspolitiska syftemål. För de vanliga beskicknings- och konsulattjänstemännens

vidkommande förelåge i dylika situationer en — om ock begränsad — möjlighet att bereda vederbörande löneförstärkning genom extra ortstillägg; de för sådant ändamål anvisade medlen stode emellertid ej till förfogande för den av nu förevarande anslag avlönade personalen. Någon annan utväg syntes därför böra beredas för att, såvitt anginge pressattachéerna, möta oförutsedda prisstegringar. Då det emellertid syntes böra undvikas att höja anslaget med tanke på ett endast hypotetiskt behov, har t. f. departementschefen i stället föreslagit, att det för ortstillägg avsedda beloppet, 36,700 kronor, som nu inginge i delposten Grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal, överflyttades till den förslagsvis beräknade anslagsposten Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, varvid dock skulle förutsättas, att överskridande för angivna ändamål blott skulle äga rum, därest ändrade förhållanden på vederbörande anställningsorter uppenbarligen påkallade ökade löneförmåner, och endast intill ett belopp av 5,000 kronor.

Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag eller mot vad t. f. departementschefen i samband därmed anfört, får hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för pressattachéer att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

		Kronor.
1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t		25,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m.:		
	Kronor.	
a. Grundavlöningar m. m.	37,400	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	2,100	39,500
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		37,600
	Summa kronor	102,100;

b) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 102,100 kronor.

7:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, sid. 26) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 360,000 kronor.

8:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 26)

och under erinran, att motsvarande anslag i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 105,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

9:o) **Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 9, sid. 26) och under erinran, att i riksstaten för innevarande budgetår anvisats samma belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor.

10:o) **Ersättningar åt olönade konsuler.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 26 och 27) att till Ersättningar åt olönade konsuler för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är för ifrågavarande ändamål uppfört ett förslagsanslag av 145,000 kronor.

I fråga om beräkningen av anslaget för nästkommande budgetår har t. f. departementschefen framhållit, att vid bifall till förslagen om upprättande av lönad representation i Athén och Danzig (punkt 3) skulle, såsom ovan framhållits, kostnaderna under nu förevarande anslag minskas med sammanlagt omkring 18,000 kronor. Å andra sidan hade en del konsuler gjort framställning om höjda bidrag under hänvisning till den allmänna prisstegring, som på senare tid gjort sig gällande och som flerstädes i utlandet varit betydligt mera kännbar än i Sverige. Samtidigt kunde på ett håll behov av förhöjt bidrag förutses av den anledningen, att förhandlingar påginge med vederbörande lands regering om ömsesidigt avskaffande av vissa avgifter, som inginge i de olönade konsulernas inkomster. Då det kunde bliva svårt att icke, åtminstone i viss utsträckning, tillmötesgå de gjorda eller väntade framställningarna, har t. f. departementschefen funnit, att anslaget nu ej bör sänkas med mer än 5,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

11:o) **Rese- och flyttningsersättningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 27) att till Rese- och flyttningsersättningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor.

För detta ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 185,000 kronor.

T. f. departementschefen har i fråga om beräkningen av anslaget för nästkommande budgetår framhållit, att utgifterna för rese- och flyttningsersättningar åt utrikesrepresentationens tjänstemän under en följd av år varit av sådan storleksordning, att — även om den nu senast för budgetåret 1936/37 redovisade siffran av omkring 300,000 kronor frånsett kursförluster måhända med hänsyn till vissa särskilda förhållanden kunde betecknas som exceptionell — en väsentlig höjning av anslaget syntes påkallad. T. f. departementschefen har på grund härav ansett, att ett belopp av 250,000 kronor borde anvisas för ändamålet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Rese- och flyttningsersättningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor.

12:o) **Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 27 och 28), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en med hänsyn till belastningen föranledd höjning med 15,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 225,000 kronor.

13:o) **Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat.** Utskottet tillstyrker i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 28), att förevarande anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 95,000 kronor och nu med hänsyn till de senaste årens belastningssiffror föreslås avrundat uppåt till 100,000 kronor, för budgetåret 1938/39 uppföres med sistnämnda belopp och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

C. Internationella byråer m. m.

14:o) **Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, sid. 28 och 29) att för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 540,000 kronor.

Förbundets utgiftsbudget för år 1937 slutade på ett belopp av 29,184,128 schweiziska francs. Inkomstsumman bestämdes till ett belopp av 23,347,302 guldfrancs, varav, sedan ett från år 1935 erhållet överskott avdragits, Sveriges andel belöpte sig till guldfrancs 438,149: 10. Till gäldande härav beviljade 1937 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag ett förslagsanslag av 570,000 kronor.

Den av förbundsförsamlingen vid dess adertonde ordinarie möte fastställda utgiftsbudgeten för år 1938 slutar på 32,273,251 schweiziska francs.

Den av församlingen samtidigt godkända inkomstbudgeten för år 1938, vilken alltjämt fastställes i guldfrancs och sålunda ej, såsom utgiftsbudgeten, i schweiziskt mynt, slutar på ett belopp av guldfrancs 22,682,148: 34, varifrån emellertid skall avgå ett belopp av guldfrancs 1,875,394: 37, utgörande överskott från år 1936. Det belopp, som skall betalas av förbundsmedlemmarna för år 1938, uppgår alltså till guldfrancs 20,806,753: 97. Enligt den skala för fördelningen av kostnaderna för förbundet, som godkändes vid församlingens möte år 1936 och vilken skall gälla under åren 1937—1939, uppgår Sveriges bidrag till förbundet för år 1938 till guldfrancs 423,490: 60, motsvarande en minskning i förhållande till år 1937 med guldfrancs 14,658: 50. Till täckande av denna utgift har t. f. departementschefen med hänsyn till nu gällande växelkurs beräknat ett belopp av 540,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må för gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 540,000 kronor.

15:o) **Sveriges deltagande i internationella konferenser.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, sid. 29), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en med hänsyn till belastningen föranledd höjning med 25,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor.

16:o) **Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, sid. 29 och 30) och under erinran därom, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för *Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 5,000 kronor.

17:o) **Riksdagens interparlamentariska grupp.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, sid. 30 och 31) och under erinran därom, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *Riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 18,000 kronor.

18:o) **Nordiskt interparlamentariskt delegerademöte i Stockholm.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18, sid. 31 och 32) att till bestridande av kostnaderna för anordnande av ett nordiskt interparlamentariskt delegerademöte i Stockholm för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

I anslutning till sin framställning om vanligt årsbidrag till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp har gruppens styrelse med skrivelse till Konungen den 26 augusti 1937 anhållit, att ett anslag av 15,000 kronor måtte anvisas för bestridande av kostnaderna för anordnande av det tjugutredje nordiska interparlamentariska delegerademötet i Stockholm sommaren 1938.

Styrelsen har erinrat därom, att de nordiska interparlamentariska delegerademötena numera hölles med två års mellanrum omväxlande i de fem nordiska huvudstäderna. De förlades alltså endast vart tionde år till Sverige. Kostnaderna för nästa mötes anordnande fölle därför helt utom ramen för gruppens ordinarie budget. Då ett nordiskt interparlamentariskt delegerademöte senast hölls i Stockholm sommaren 1928, beviljades gruppen för det då löpande budgetåret ett statsanslag, som med 15,000 kronor översteg anslaget för det närmast föregående budgetåret. Kostnaderna för anordnande av 1938 års nordiska interparlamentariska delegerademöte hade av styrelsen beräknats till enahanda belopp, 15,000 kronor.

T. f. departementschefen har ansett det angeläget, att den svenska gruppen bereddes möjlighet att vid utövandet av sitt värdskap utveckla den gästfrihet och i övrigt iakttaga de former, som vid liknande tillfällen under de gångna åren varit brukliga. Det av gruppen äskade beloppet förefölle t. f. departementschefen för ändamålet lämpligt avpassat.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att medel anvisas för bestridande av här ifrågavarande kostnader. Då det för ändamålet beräknade beloppet ej heller givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för anordnande av ett *Nordiskt interparlamentariskt delegerademöte i Stockholm* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

D. Diverse.

19:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till statens allmänna fastighetsfond (punkt 19, sid. 32) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket härmed

anmäles.

20:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 20, sid. 32) och under erinran, att i riksstaten för innevarande budgetår uppförts anslag för ifrågavarande ändamål med samma belopp som det nu äskade, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

21:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, sid 32—34) att till Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

Uti en inom andra kammaren av herr *E. Lithander* väckt motion (nr 126) har hemställts, att riksdagen måtte till Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 65,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Understödsnämnden för rysslandssvenskar, vilken alltsedan understödsfondens inrättande vid ingången av budgetåret 1934/35 handhaft den därmed avsedda hjälpverksamheten, har i en den 5 november 1937 dagtecknad, till Konungen ställd skrivelse hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till förstärkning av avkastningen av understödsfonden även för budgetåret 1938/39 anvisa ett belopp av 50,000 kronor. Nämnden har därvid lämnat en redogörelse för dispositionen av de medel, som för innevarande budgetår stå till förfogande, nämligen dels avkastningen av fonden, 74,400 kronor, dels ifrågavarande anslag, 50,000 kronor, eller sammanlagt 124,400 kronor. Av detta belopp beräknas 110,094 kronor komma att tagas i anspråk för månadsunderstöd åt 120 personer, representerande 226 familjemedlemmar, medan återstående 14,306 kronor avses skola åtgå för tillfälliga understöd m. m. och hjälp för påbörjande av förvärvsverksamhet.

I sin ovanberörda skrivelse har understödsnämnden framhållit, att genom den ökning, som skett i antalet hjälpbehövande och genom den avsevärda

prisstegring på livsförnödenheter, som på sistone ägt rum, en höjning av tilläggsanslaget vore påkallad med 20,000 kronor för budgetåret 1938/39. Då emellertid riksdagen vid anvisande av tilläggsanslaget, då upptaget till 50,000 kronor, yttrat, att frågan bland annat om det maximibelopp, varmed bidrag från statens sida framdeles skulle utgå, genom nyssnämnda anslags fixering finge anses definitivt avgjord, har nämnden ansett sig böra stanna vid att låta sin framställning gälla samma belopp, som beviljats tidigare.

T. f. departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Med hänsyn icke minst till riksdagens av understödsnämnden åberopade uttalande, att genom 1936 års beslut om anvisande av 50,000 kronor till förstärkning av fondens avkastning frågan om det maximibelopp, varmed bidrag till nu ifrågavarande hjälpverksamhet från statens sida framdeles skulle utgå, finge anses definitivt avgjord, torde denna fråga nu kunna lämnas å sido. Då emellertid å andra sidan av nämndens skrivelse synes framgå, att storleken av det sammanlagda belopp, som under detta budgetår står till nämndens förfogande, knappast för närvarande lämnar möjlighet att bedriva hjälpverksamheten i fullt den utsträckning, att anlitande av den allmänna fattigvården för rysslandssvenskarnas vidkommande kan alldeles undvikas, lärer förstärkningsanslagets nuvarande belopp, 50,000 kronor, tills vidare ej heller kunna sänkas.

Utskottet.

Vidkommande det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet erinra därom, att 1936 års riksdag vid beviljandet av 50,000 kronor för förstärkning av fondens avkastning framhöll, att frågan om det maximibelopp, varmed bidrag från statens sida framdeles skulle utgå, finge anses definitivt avgjord. Med hänsyn härtill anser utskottet i likhet med t. f. departementschefen en förhöjning av förevarande anslag icke böra komma i fråga, varför utskottet alltså avstyrker den föreliggande motionen.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 126 till *Förstärkning av avkastninningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

22:o) **Understödsnämnden för rysslandssvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, sid. 34 och 35) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *Understödsnämnden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 7,000 kronor.

23:o) **Täckande av förskotterade kostnader för lån till finlandssvenskar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, sid. 35—39) att dels besluta, att i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1938 omförmälda år 1918 lämnade lån till finlandssvenskar må ur räkenskaperna avskrivas,

dels ock till Täckande av förskotterade kostnader för lån till finlandssvenskar m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 105,000 kronor.

Under januari, februari och mars månader 1918 utrustades i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut expeditioner för att till Sverige överföra sådana i Finland bosatta svenska undersåtar, vilka med anledning av därstädes vid sagda tid rådande förhållanden önskade taga sin tillflykt till hemlandet. Med ifrågavarande expeditioner anlände till Stockholm sammanlagt omkring 1,500 personer, av vilka ett stort antal måst brådstörtat såsom flyktingar lämna Finland och vid framkomsten saknade medel för sitt uppehälle. Flyktingarna omhändertogos först under en kort tid av frivilliga sammanslutningar och med hjälp av insamlade medel, men hjälpbehovet visade sig snart vara så stort, att staten måste träda emellan. På föredragning av chefen för dåvarande civildepartementet den 19 februari 1918 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommission, den s. k. Finlandskommissionen, att vidtaga åtgärder för att, efter undersökning av flyktingarnas förhållanden, antingen bereda dem lämplig sysselsättning eller ock, om de vore i behov av bistånd för närmaste tiden till sitt uppehälle, inkomma med de framställningar rörande anvisande av medel till dem i form av lån eller såsom understöd, som av förhållandena påkallades. Till bestridande av de understöd eller lån, som kunde befinnas nödiga, innan Kungl. Maj:ts beslut om sättet för ifrågavarande svenska undersåtars understödjande kunde hinna meddelas, anvisade Kungl. Maj:t dels den 19 februari i samband med kommissionens tillsättande 10,000 kronor, dels den 8 därpå följande mars 100,000 kronor, vilka belopp, sammanlagt 110,000 kronor, av statskontoret utanordnats under förskottstitel.

Sedan Finlandskommissionen i skrivelse den 15 juni 1918 anmält, att den beslutat avveckla sin verksamhet med utgången av juni månad, i vad avsåge att bereda hjälp genom räntefria lån eller understöd utan återbetalningsskyldighet, beslöt Kungl. Maj:t att uppdraga åt utrikesdepartementet att genom beskickningen i Helsingfors låta uppsäga och indriva de av ifrågavarande lån, som lämnats till dåmera till Finland återvända flyktingar. De då utestående lånen, nämligen 441 av 164 flyktingar utställda reverser, lydde å tillhopa kronor 91,117: 50, vartill kom ett antal säkerheter i form av sparbanksböcker m. m. till sammanlagt värde av omkring 38,000 finska mark. Den 7 november 1924 inkom dåvarande sändebudet, envoyén Elmquist, med en skrivelse, vari han på anförda skäl hemställde, att hela den lånesumma, som år 1918 utlämnades till svenska finlandsflyktingar, helt måtte avskrivas.

Sedan beskickningen härefter anmodats att verkställa en individuell granskning av låntagarnas förmögenhetsställning och betalningsförmåga, framlade dåvarande sändebudet, friherre Hamilton, i skrivelse den 29 september 1931 redogörelse för resultatet av en dylik undersökning. På anförda skäl föreslog sändebudet, att en total avskrivning av hela lånebeloppet borde vidtagas.

T. f. departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Av vad i detta ärende förekommit synes mig uppenbart, att några vidare åtgärder för indrivning av de utav Finlandskommissionen år 1918 till finlandssvenska flyktingar lämnade lånen, vilka numera för övrigt till största delen äro preskriberade, icke böra ifrågakomma. Kungl. Maj:t torde alltså nu böra föreslå riksdagen, att lånen må ur räkenskaperna avskrivas.

Såväl nämnda lån som övriga kostnader för den av Finlandskommissionen omhänderhavda hjälpverksamheten hava jämlikt Kungl. Maj:ts beslut av statskontoret bestritts under förskottstitel. I samband med lånens avskrivande torde därför medel böra ställas till förfogande å riksstaten för ersättande av förskottet.

Av de förskottsvis utanordnade medlen, sammanlagt 110,000 kronor, inlevererades i samband med Finlandskommissionens avveckling kronor 4,815: 03 till statskontoret. Återstående belopp av kronor 105,184: 97 redovisades på följande sätt:

	Kronor.	Kronor.
utlämnade lån	92,267: 50	
efter avdrag av lån, vilka återbetalts före kommissionens avveckling	1,150: —	91,117: 50
understöd utan återbetalningsskyldighet		7,400: —
inkvartering och transport av resgods m. m.		1,452: 14
kostnader för hjälpbyrå		5,215: 33
	Summa kronor	105,184: 97.

Sedermera har ytterligare ett belopp av kronor 587: 62 återbetalts av låntagarna. Av hela den lånesumma, som av kommissionen utlämnats, har således ett belopp av kronor (1,150: — + 587: 62 =) 1,737: 62 blivit återbetalt. Medel erfordras nu för täckande av ett sammanlagt utestående belopp av kronor (105,184: 97 — 587: 62 =) 104,597: 35, varav kronor 14,067: 47 utgöra kostnaderna för understöd, inkvartering m. m. samt för Finlandskommissionens hjälpbyrå och kronor 90,529: 88 återstående oguldna lån. För täckande av förskottet ifråga torde alltså böra äskas ett anslag å, i avjämnat belopp, 105,000 kronor.

I likhet med t. f. departementschefen anser utskottet, att några vidare åtgärder för indrivning av de utav Finlandskommissionen år 1918 till finlandssvenska flyktingar lämnade lånen icke böra ifrågakomma. Utskottet tillstyrker därför, att för ändamålet ett särskilt anslag anvisas å riksstaten. Då utskottet ej heller funnit anledning till erinran mot storleken av detsamma, hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) besluta, att de i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1938 omförmälda år 1918 lämnade lånen till finlandssvenskar må ur räkenskaperna avskrivas;

b) till *Täckande av förskotterade kostnader för lån till finlandssvenskar m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 105,000 kronor.

24:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 39 och 40) att till Upplysningsverk-

samhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är för här avsedda ändamål uppfört ett anslag av 105,000 kronor.

T. f. departementschefen har erinrat, att den här ifrågavarande verksamheten fått sin nuvarande utformning med tillsättandet den 15 november 1935 av en upplysningsnämnd och ett kulturråd, vilka tjänstgjorde såsom rådgivande institutioner, när det gällde åtgärder i syfte att sprida kännedom om Sverige i utlandet. Verksamheten och upplysningsnämndens uppgifter hade nu nått sådan stadga, att behovet av medel för ändamålet kunde bättre än förut överblickas. T. f. departementschefen har därvid kommit till den uppfattningen, att — ehuru vissa till synes värdefulla uppslag måst undanskjutas i brist på medel — någon ytterligare höjning av anslaget knappast borde för närvarande ifrågakomma. Å andra sidan borde ej heller, framhåller t. f. departementschefen, den omständigheten att vissa engångsutgifter bortfallit — såsom kostnaden för den i förra årets proposition omtalade publikationen om de nordiska ländernas betydelse inom världsekonomien, vilken sedan någon tid förelåge i tryck, — föranleda någon sänkning av anslaget, ty det låge ju i upplysningsverksamhetens natur, att en genomförd åtgärd kontinuerligt följdes av den nästa. Däremot borde, därest det under punkten 1:o) i det föregående framställda förslaget om representationsbidrag till chefen för utrikesdepartementets pressbyrå vunne bifall, anslaget minskas med ett belopp av 6,000 kronor, som hittills belastat detsamma såsom en årligen återkommande utgift för motsvarande ändamål. T. f. departementschefen har dock föreslagit, att efter frånräknande av detta belopp anslaget avrundades uppåt till 100,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som ovan tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om representationsbidrag till chefen för utrikesdepartementets pressbyrå, har icke funnit anledning till erinran mot det under förevarande punkt äskade beloppet och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

25:o) **Upplysningsarbete för freden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25, sid. 40 och 41) att till Upplysningsarbete för freden för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 30,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *C. Lindhagen* väckt motion (nr 220), vari hemställts, att riksdagen ville besluta, dels att hädanefter det i tredje huvudtiteln upptagna anslaget till »upplysningsarbete för freden» i stället anvisas under rubriken »upplysningsarbete om den internationella rättsordningens förutsättningar

och utvägarne för deras förverkligande», dels under denna förändrade rubrik höja det äskade fredsanslaget från 30,000 kronor till enahanda belopp som beviljats det frivilliga skytteväsendet, dels göra det förbehåll för anslaget, att det beviljas företrädesvis föreningar, som i sina stadgar upptagit det syfte, den nya rubriceringen angiver, dels ock föreskriva att hädanefter Kungl. Maj:ts förslag till det äskade anslaget även skall innehålla förslag till fördelning, som jämväl underställes riksdagens prövning med rätt för Kungl. Maj:t att sedan göra särskilt påkallade modifikationer.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 25,000 kronor.

Detta anslag har av Kungl. Maj:t fördelats sålunda, att 3,400 kronor ställts till ministerns för utrikes ärendena förfogande för att enligt av honom fastställda grunder utanordnas såsom stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt högskolorna i Stockholm och Göteborg för studier av Nationernas förbunds organisation och verksamhet samt att Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred tilldelats 12,000 kronor, Svenska sektionen av internationella kvinnoförbundet för fred och frihet 3,000 kronor, Svenska föreningen för Nationernas förbund 3,000 kronor, Svenska skolornas fredsförening 1,000 kronor, Sveriges akademiska förening för Nationernas förbund 850 kronor, Sveriges godtemplares ungdomsförbund och Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred gemensamt 1,250 kronor samt den internationella fredsbyrån i Genève 500 kronor.

I skrivelse till Konungen den 24 november 1937 har Samarbetskommittén för fredsfrågor, som omfattar vissa av t. f. departementschefen nämnda organisationer, anhållit, att Kungl. Maj:t ville till 1938 års riksdag avlåta proposition om ett anslag av 50,000 kronor till upplysningsarbete för fred. Kommittén framhåller, att upplysningsarbete i fredsfrågan alltjämt vore en angelägen uppgift, väl värd allt stöd från statsmakternas sida. Det av riksdagen för detta ändamål beviljade anslaget motsvarade emellertid icke på långt när behovet.

T. f. departementschefen har icke ansett sig kunna förorda den höjning av anslaget, som ett bifall till samarbetskommitténs framställning skulle medföra, men har ansett sig med hänsyn till behovet av medel för ett utvidgat upplysningsarbete i fredsfrågan böra tillstyrka, att anslaget ökas med 5,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning frångå Kungl. Maj:ts förslag och anser sig följaktligen böra tillstyrka anvisande av ett anslag av 30,000 kronor för budgetåret 1938/39 till upplysningsarbete för freden. *Utskottet.*

Beträffande användningen av anslaget torde det böra liksom hittills ankomma på Kungl. Maj:t att fördela de anvisade medlen efter i huvudsak samma grunder, som vunnit tillämpning vid fördelningen av anslaget för

budgetåret 1937/38. Dock vill utskottet som sin mening framhålla, att särskilt sådana sammanslutningar böra erhålla understöd, vilka i vårt land vilja sprida upplysning om fredsarbetets mål och medel eller hava till uppgift att samarbeta med motsvarande organisationer i utlandet.

Av det anförda framgår, att utskottet avstyrker den föreliggande motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 220, till *Upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 30,000 kronor.

26:o) **Sveriges deltagande i firandet av Nya Sverige-minnet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, sid. 41 och 42) att såsom ytterligare medel till bestridande av kostnaderna för Sveriges deltagande i firandet av Nya Sverige-minnet för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 95,000 kronor.

Under ovan angivna rubrik har å riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

T. f. departementschefen har erinrat om den i statsverkspropositionen till 1937 års riksdag lämnade redogörelsen rörande förberedelserna för Sveriges deltagande i jubiléet och anmäler nu, att dessa numera framskridit så långt, att man med större säkerhet kan göra beräkningar över kostnaderna för de olika åtgärder, som från svensk sida planeras för 300-årsminnets hugfästande. Bestyrelsen har därvid kommit till den uppfattningen, att några nämnvärda inskränkningar knappast lämpligen kunna vidtagas i det ursprungligen tänkta programmet, och att dessutom vissa av de utav bestyrelsen föreslagna åtgärderna, särskilt anordnandet av en historisk minnesutställning i Philadelphia, torde komma att ställa sig icke obetydligt dyrare än som ursprungligen beräknats.

Vid beräknandet av det av 1937 års riksdag beviljade anslaget hade hänsyn icke tagits till kostnaderna för Deras Kungl. Högheter Kronprinsens och Kronprinsessans deltagande i högtidligheterna. Det belopp, som härför synes böra utgå av statsmedel, har beräknats till 50,000 kronor. I den officiella delegationen böra ingå särskilda representanter för statsrådet och riksdagen, utsedda av respektive Kungl. Maj:t och riksdagens kamrar. Vid beräknandet av kostnaderna för delegationen har förutsatts att statsrådet och riksdagen skulle företrädas av vardera tvenne representanter. För bestridande av kostnaderna i övrigt har bestyrelsen vid den exaktare beräkning, som nu kunnat göras, funnit ett anslag av 45,000 kronor utöver det av 1937 års riksdag beviljade nödvändigt. Sammanlagt komme alltså för förevarande ändamål ett belopp av 95,000 kronor att erfordras för nästkommande budgetår. Då minnesfirandet skall äga rum under loppet av instundande sommar, saknas enligt t. f. departementschefens mening anledning att anvisa dessa ytterligare medel som reservationsanslag.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må såsom ytterligare medel till bestridande av kostnaderna för *Sveriges deltagande i firandet av Nya Sverige-minnet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 95,000 kronor.

27:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Extra utgifter.** I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 27 och 28, sid. 42) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 5,000 kronor;

b) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 35,000 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

28:o) **Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för budgetåret 1938/39 för täckande av kostnader dels för provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, dels ock för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkterna 29 och 30, sid. 42 och 43) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket härmed

anmäles.

29:o) **Reglering av vissa kursförluster.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, sid. 43), vilket i jämförelse med det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en minskning med 20,000 kronor, beroende på ytterligare sänkning av vissa valutakurser i förhållande till kronan, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

Stockholm den 4 februari 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Nilsson* i Gränebo, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Borell, Bergström, Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Ström* i Lidköping, *Jonsson* i Lycksele, *Larsson* i Varberg och *Englund;* samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Jansson* i Falun, *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Persson* i Falla, *Andersson* i Höör, *Svensson, Andersson* i Prästbol, *Ward, von Seth, Åqvist* och *Hansson* i Rubbestad.

Stockholm 1938. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.
380524